

Rafael Alberti

O angelih

Izgubljeni raj

Skozi stoletja
te iščem, zaman,
jaz, brez sna.

Za menoj, neslišen,
ne da bi se mi dotaknil ramen,
moj mrtvi angel, stražar.

Kje je Raj,
senca, ti, ki si bil?
Sprahuje v tišini.

Mesta ne odgovore,
reke so brez besed, gore
brez odmeva, morja nema.

Nihče tega ne ve. Negibni
ljudje, stoječi ob nemih
grobovih,
me ne poznajo. Žalostne ptice,
okamnele pesmi,
slepe v zanosu poti.

Ničesar ne vedo.
Brez sonca, starih vetrov,
slabotni, sredi poti,
se dvignejo, poapneli, padejo
vznak, nekaj rečejo.

Zmedeno nebo, brezoblično,
v sebi skriva resnico,
se me izogiba.

Že na koncu Zemlje,
na zadnjem robu,
krožeč z očmi,
z mrtvim upanjem,
iščem ta zeleni hodnik
v temnih breznihi.

O, vrzeli senc!

Vrvež sveta!
Kakšna zmeda stoletij!

Nazaj! Nazaj! Kakšna meglena
pošast, brez besed!
Kako izgubljena je moja duša!

— Mrtvi angel, zbudi se!
Kje si? Osvetli
s svojim žarkom vrnitev.
Tišina. Še več tišine.
Negibni utripi
neskončnosti noči.

Izgubljeni Raj!
Izgubljen, da bi te iskal,
jaz, za večno brez svetlobe.

Izpraznjeno telo

5

Udarjajoč ob tečaje,
ob drevesa.

Luč ga ne vidi, ne veter
ne okna.
Ne pozna mest.
Ne spominja se jih.

Hodi mrtev.
Z mrtvimi nogami, po ulicah.

Ne sprašujte ga. Ujemite ga!
Ne, pustite ga.

Brez oči, brez glasu, brez sence.
Celo brez sence.
Neviden za svet,
za vsakogar.

7/II

V sebi je nosil neko mesto.

In ga je brez bitke izgubil.
In so ga izgubili.

Sence so ga prišle objokovat.

— Ti, padlo,
ti, zrušeno,
ti,
najboljše od vseh mest.

In ti, mrtvo,
ti, votlina,
vodnjak ti, izsušen.

Zaspal si.
In temni angeli, jezljivi,
so ga spremenili v oglje.
Tvoje sanje so spremenili v oglje.

In temni, jezljivi angeli
so spremenili tvojo dušo v oglje,
tvoje telo.

Neznani angel

Nostalgija arhangelov!
Bil sem ...
Glejte me.

Oblečenega kot na zemlji,
krila se skoraj ne vidijo.
Nihče ne ve, kakšen sem bil.
Ne poznajo me.

Na ulicah, kdo se me spomni?
 Čevlji namesto sandal.
 Moja tunika so hlače
 in angleški jopič.
 Povej mi, kdo sem?

In vendar sem bil...

Poglejte me.

Bojeviti angel (sever, jug)

Veter proti vetru.
 Jaz, stolp brez poveljstva, na sredi.

Vrtinci mest
 se spuščajo po soteskah.
 Mesta južnega vetra,
 ki so me videla.

Po sneženih kotanjah krožijo
 ljudstva.
 Ljudstva, ki jih ne poznam,
 mesta severnega vetra,
 ki me niso videla.

Ogromnost morja in kopnega,
 imena, vprašanja, spomini,
 iz oči v oči.

Jaz, stolp brez poveljstva, na sredi,
 svinčenast stolp, na katerem vise
 mrtve duše, ki so me videle,
 in tiste, ki me niso.

Veter proti vetru.

Pesem nesrečnega angela

Ti si ta, ki odhaja:
 voda, ki me odnaša,
 ki me bo odvrгла.

Iščite me v valovih.

Ta, ki odhaja in se ne vrne:
veter, ki ugasne v senci
in se vname.

Iščite me v snegu.

Ta, ki ničesar ne ve:
nestalna zemlja,
ki z nikomer ne govori.

Iščite me v zraku.

Prevarani angel

Podžigajoč mraz,
je v meni vzplamtel tvoj glas:
pridi v mojo deželo.

Čakajo te mesta,
kjer ni živih ne mrtvih,
da te okronajo.

— Zaspim.

Nihče me ne pričakuje.

Plesnivi angel

Bila je luč, ki je spočela
v kosteh grenak mandelj.

Glas, ki je zaradi zvoka,
puščica dežja,
udušen od neke bakle.

Duša, ki je zaradi telesa,
nožnica zraka
nekega dvojnega meča.

Vene, ki so zaradi krvi,

mire in bodičevja.

Telo, ki je zaradi duše,
praznina, nič.

Pepelnati angel

Svetloba se vrže
v prepade neba,
z megličaste barke
stopiš ti, Pepelnati.

Da bi strgal verige
in sprl morje z vetrom.

Togoten, slep.

Da bi strgal verige
in sprl morje z ognjem.

Svet se je prelomil,
zgrmel je v pravno, mrtev.
Ljudje niso ničesar opazili.
Samo jaz in ti, Pepelnati.

Dobri angel (II)

V prsih se odpro
ozki dolgi predori,
ki pogoltnejo morja.

Steklena okna,
ki razkrijejo vse ulice.

Stekleni balkoni,
ki približajo vse stolpove.

Izpraznjena mesta
se nenadoma napolnijo. Iztirjeni
vlaki spet vozijo.

Stari utopljeni
plavajo.
Luč ovlaži nogo v vodi.

Zvonovi!

Še hitreje kroži zrak.
Svet, ki hoče biti svet,
konča
v roki neke deklice.

Zvonovi!

Angel prinaša
pismo z neba.

Oba angela

Angel luči, goreč,
o pridi in z mečem
zažgi brezno, kjer leži
moj podzemski angel megle.

O udarec s sabljo ob senco!
Vse več isker
se zajeda v moje telo,
v moja gola krila,
v življenje,
česar nihče ne opazi.

Živega me žgete.
Pojdi proč od mene,
temni Luzbel, iz globin
brez jutranjih zarij,
vodnjakov brez vode,
prepadov brez sna,
kjer je duh že zогlenel,
sonce, mesec.

Čutim bolečino v laseh
in stiske. O sežgi me!

Sežgi me, angel luči, varuh moj,
ti, ki blodiš jokajoč po oblakih,
ti, brez mene, zaradi mene,
hladni angel prahu, brez slave,
vržen v meglo.

Sežgi me, angel luči, sežgi me
in zbeži!

Angel števil

Device s trikotniki
in šestili stražijo
nebeško tablo.

In angel števil
leti zamišljen
od 1 do 2, od 2
do 3, od 3 do 4.

Mrzle krede in gobe
so prečrtale in zbrisale
svetlobo prostorov.

Ne sonca ne meseca ne zvezd,
ne pričakovanega zelenja
žarka in bliska
ne zraka. Samo megla.

Device brez trikotnikov,
brez šestil jokajo.

A na mrtvih tablah
angel števil,
brez življenja, zavrt v mrtvaški prt,
nad 1 in 2,
nad 3, nad 4...

Ogleni angel

Umazan, sajast in blaten.
Ne bom te gledal!
Prej, iz snega, bleščeč,
si na sankah drsel po moji duši.
Skozi goste smreke. Po pobočjih.

In zdaj, po kolnicah, kjer skladiščijo
premog, umazan.
Stran naj te nesejo!

Na podstrežjih strtih sanj.
 Pajčevine. Molji. Prah.
 Grajajo naj te!
 S sajastimi rokami si mi umazal
 pohištvo, stene.
 Povsod tvoji odtisnjeni spomini
 črnine in blata.
 Naj te sežgo!

Zla ljubezen, pulpa
 mraka.

Angelski angel

In je bilo morje in mu je dalo ime
 in veter priimek
 in oblaki telo
 in duša ogenj.

Zemlja, nič.

To nestalno kraljestvo,
 pripeto na orle,
 je ne pozna.

Njegova senca ni nikoli
 izrisala
 obličja človeka.

Zavistni angel

Boj se jih! Drvarji so,
 te žvižgajoče sekire,
 ki jih vihti moj jezik.

Srpi zlih duhov, boj se jih,
 ki mi načenjajo dušo.

Stolp nezaupanja,
 ti si.

Ti, zlati stolp, sebični.
 Zavesi okna.

Ne, glej.
Glej zravnane ljudi, negibne,
v razdejanih mestih.
Vprašaj jih.

Ne, poslušaj.

Nebo, zeleno od zavisti,
mi zaliva usta in poje.
Jaz, nebo...

Ne poslušaj in ne glej, jaz...
Zavesi okna.

Maščevalni angeli

Ne, niso te prepoznale
znane duše.

Moja te je.

Kdo si, reci, ne spomnimo se te
ne z zemlje ne z neba?

Iz katerega veselja je tvoja senca?
Katera luč jo je podaljšala, govori,
do našega kraljestva?

Reci, od kje prihajaš,
molčeča senca,
da se te ne spomnimo?
Kdo te pošilja?
Če si bila blisk v nekem snu,
blisk ugasne v pozabi.

In ker si bila neznana,
so te znane duše ubile.

Moja ne.

Neumni angel

Ta angel,
ta, ki zanika okvir svoje slike
in spreminja svojo roko
v mrtvo ptico.

Ta angel, ki se boji, da bi ga
zaposili za krila,
mu poljubili kljun,
zares,
brez dogovora.

Če je z neba in tako neumen,
zakaj je na zemlji? Povej.
Povejte mi.

Povsod ga srečam,
ne samo na cestah,
brezbrižnega, neumnega.

Neumni angel!

Morda je z zemlje!
— Da, samo z zemlje je lahko.

Dobri angel (III)

Prišel je tisti, ki sem ga ljubil,
tisti, ki sem ga klical.

Ne oni, ki maže nezavarovano nebo,
zvezde brez koč,
mesec brez domovine,
brez snega.
Snega, ki pada z neke roke,
z imena,
sna,
čela.

Ne oni, ki je privezal smrt
za svoje lase.

Tisti, ki sem ga ljubil.
Ne da bi razgnal vetrove,
ne da bi ranil liste in premaknil
kristale.

Tisti, ki je privezal tišino
za svoje lase.
Da bi brez bolečin
izkopal breg sladke luči v mojih prsih
in mi napravil dušo plovno.

Trije spomini na nebo

Tretji

Valčki neba še niso poročili
jasmina s snegom,
tudi vetrovi niso mislili na možnost
glasbe tvojih las
in tudi kralj še ni ukazal, naj se vijolica
pokoplje v neki knjigi.
Ne.

Bil je čas, ko je lastovica potovala
brez najinih začetnic v kljunu.

V njem so zvončnice in slaki
umirali brez balkona, na katerega
bi se povzpela, in brez zvezd.

Čas,
v katerem ni bilo rože
na ramenih ptice, ki bi ji podprla
glavo.

Potem, za tvojo pahljačo,
najina prva luna.

Angel, ki je preživel

Spomni se nas.

Sneg je nosil kaplje voska, stopljenega
svinca in pretvarjanje deklice, ki je
zadala smrt nekemu labodu.

Roka v rokavici, razpršene luči
in počasna smrt.

Poraz neba, prijatelja.

Spomni se nas tistega dne, spomni se nas
in ne pozabi, da je presenečenje zaustavilo
utrip in barvo zvezd.
V mrazu je preminulo dvoje prividov.
Prepoznali so ju po ptici,
po treh zlatih prstanih, in
pokopali v slani.
Zadnjič je človek s krvjo omadeževal veter.
Vsi angeli so izgubili življenje.
Razen enega, ranjenega, s pristriženimi
krili.

Prevedel Ciril Bergles